

Adı:

Tarih:

Haklarımız ve sorumluluklarımız

Hak, bir kişinin sahip olduğu ve ondan alınamayan şeydir. Sorumluluk ise yerine getirmemiz gereken görevdir. Her hakkın yanında bir sorumluluk da vardır.

Her Çocuğun Hakkı

Dünyanın neresinde yaşarsa yaşasın, her çocuğun bazı hakları vardır. Birleşmiş Milletler, 20 Kasım 1989'da çocukların haklarını koruyan bir sözleşmeyi kabul etti. Bu yüzden her yıl 20 Kasım, Dünya Çocuk Hakları Günü olarak anılır.

Çocukların sağlıklı büyüme, eğitim alma, oyun oynama, dinlenme ve düşüncesini söyleme hakları vardır. Hiçbir çocuk, dili ya da görünüşü yüzünden diğerlerinden ayrı tutulmamalıdır.

Haklarımız olduğu gibi sorumluluklarımız da vardır. Okula gitmek hakkımızdır. Derslere hazırlıklı gelmek ve okul eşyalarını korumak ise sorumluluğumuzdur.

Oyun oynamak da hakkımızdır. Oyun oynarken arkadaşlarımızın oynama hakkına saygı duyarız. Sırayla oynar, kimseyi dışarıda bırakmayız.

Haklarımızı bilmek ve sorumluluklarımızı yerine getirmek, birlikte mutlu yaşamamızın yoludur.

1. Dünya Çocuk Hakları Günü hangi gündür?

- ☐ a) 23 Nisan ☐ b) 20 Kasım ☐ c) 29 Ekim

2. Metnin ana fikri hangisidir?

- ☐ a) Haklarımızı bilmeli, sorumluluklarımızı da yerine getirmeliyiz.
☐ b) Çocuklar yalnızca oyun oynamalıdır. ☐ c) Kasım ayında okullar tatildir.

3. Okul eşyalarını korumak bir sorumluluktur.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

4. Metne göre hangisi bir sorumluluktur?

- ☐ a) Eğitim almak ☐ b) Oyun oynamak ☐ c) Derslere hazırlıklı gelmek

5. Oyun oynarken _____ oynar, kimseyi dışarıda bırakmayız.

(tek başına / sırayla / bağırarak)

6. Can, okulda herkesin oyunlara katılabilmesi gerektiğini düşünüyor. Metne göre bu düşünceyi destekleyen neden hangisidir?

- ☐ a) Oyunlar çok kısa sürer. ☐ b) Oyun oynamak her çocuğun hakkıdır.
☐ c) Bazı çocuklar oyun sevmez.

7. Hak mı, sorumluluk mu? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Hak, B = Sorumluluk)

- ☐ Düşüncemi söylemek ☐ Sınıfımı temiz tutmak ☐ Eğitim almak
☐ Okul kurallarına uymak ☐ Kitaplarımı korumak ☐ Oyun oynamak

8. Sınıfta herkes düşüncesini söylerken Mert sürekli arkadaşlarının sözünü kesiyor. Mert neyi unutuyor?

- ☐ a) Başkalarının da konuşma hakkı olduğunu ☐ b) Teneffüsün ne zaman olduğunu
☐ c) Ödevini getirmeyi

Pekiştirmeli sözcükler

Bir sözcüğün anlamını güçlendirmek için başına bir hece ekleriz: mavi, masmavi; yeşil, yemyeşil. Bunlara pekiştirmeli sözcükler denir.

9. Sözcüğü pekiştirilmiş biçimiyle eşleştir. (Eşleştir.)

1. mavi	a) kıpkırmızı
2. temiz	b) masmavi
3. sarı	c) tertemiz
4. kırmızı	d) bembeyaz
5. beyaz	e) sapsarı

10. Hangisi doğru yazılmıştır?

- ☐ a) yem yeşil ☐ b) yemyeşil ☐ c) yem-yeşil

11. Yağmurdan sonra çimenler _____ olmuştu.

(yem yeşil / yemyeşil / yeşilyeşil)

12. Bahçeden kıpkırmızı bir elma topladık. Pekiştirmeli sözcüğü bitişik yaz.

kıpkırmızı

13. Tertemiz sözcüğü ayrı yazılmalıdır.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

14. Sözcüğü pekiştirilmiş biçimiyle eşleştir. Kartları ikişer aç. (Eşleştir.)

1. uzun	a) upuzun
2. kara	b) kapkara
3. çabuk	c) çarçabuk
4. dolu	d) dopdolu

15. Hangi sözcük pekiştirmeli değildir?

- ☐ a) sımsıcak ☐ b) mavimsi ☐ c) bomboş

16. Hangileri pekiştirmeli sözcüktür? Hepsini seç. (Birden çok doğru olabilir.)

- ☐ a) yepyeni ☐ b) yeniden ☐ c) simsiyah ☐ d) siyahlık

Noktalama ve anlam

Noktalama işaretleri cümlelerin anlamını ve okurken sesimizi değiştirir. Aynı sözcükler farklı işaretlerle farklı duygular anlatabilir.

17. "Kar yağıyor!" cümlesi hangi duyguyu anlatıyor olabilir?

- ☐ a) Bir soru sorma ☐ b) Sevinç ya da şaşkınlık ☐ c) Duygusuz bir bilgi

18. "Kar yağıyor mu?" cümlesinde konuşan ne yapıyor?

- ☐ a) Bilgi veriyor. ☐ b) Seviniyor. ☐ c) Soru soruyor.

19. "Küçük, kızın çantasını taşıdı." Bu cümle ne anlatıyor?

- ☐ a) Küçük biri, bir kızın çantasını taşıdı. ☐ b) Biri, küçük bir kızın çantasını taşıdı.

20. "Ah, ne güzel bir gün!" cümlesini nasıl okumalıyız?

- ☐ a) Soru sorar gibi ☐ b) Üzgün bir sesle ☐ c) Sevinçli bir sesle

21. Bu kitap senin mi _____

(. / ? / !)

22. "Kapıyı açtım ve..." cümlesindeki üç nokta, devamının merak edilmesini sağlar.

- ☐ Doğru ☐ Yanlış

23. Cümle neyi anlatıyor? (Her birinin yanına grubunun harfini yaz: A = Soru, B = Sevinç ya da şaşkınlık)

- ☐ Yarın gelecek misin? ☐ Vay, ne kadar büyümüşsün! ☐ Yaşasın, tatil başladı!
☐ Ödevini bitirdin mi?

24. Bir öyküde satırların başında konuşma çizgisi görürsen ne anlarsın?

- ☐ a) Bir liste yazıldığını ☐ b) Kişilerin konuştuğunu ☐ c) Öykünün bittiğini

Gözden geçir, düzelt

Yazımızı bitirince bir kez daha okuruz. Büyük harfleri, noktalama işaretlerini ve sözcüklerin yazılışını kontrol ederiz. Hatamızı bulup düzeltmek bizi geliştirir.

25. Hangi cümlede hata yoktur?

- ☐ a) dün Eda ile Bolu'ya gittik. ☐ b) Dün Eda ile Bolu'ya gittik.
☐ c) Dün eda ile Bolu'ya gittik.

26. "Kardeşim yarın okula gidecek mi." Bu cümledeki hata nedir?

- ☐ a) Kardeşim sözcüğü küçük harfle başlamalı. ☐ b) Yarın sözcüğü büyük harfle yazılmalı.
☐ c) Sonunda soru işareti olmalı.

27. Hangi sözcük doğru yazılmıştır?

- ☐ a) herkez ☐ b) herkes ☐ c) herkeş

28. Bu sözcük çok sık yanlış yazılır. Doğru yazılışını sen de yaz.

yanlış

29. Ece, ödevini teslim etmeden önce bir kez daha okudu ve iki hatasını düzeltti. Ece doğru davranmıştır.

☐ Doğru ☐ Yanlış

30. Hangileri okumayı ve yazmayı kolaylaştırır? Hepsini seç. (Birden çok doğru olabilir.)

☐ a) Aydınlık bir oda ☐ b) Sessiz bir ortam ☐ c) Yüksek sesle açık televizyon
☐ d) Dik oturmak

31. Mert loş bir odada kitap okumaya çalışıyor ve zorlanıyor. Ne yapmalı?

☐ a) Kitabı gözüne çok yaklaştırıp okumayı sürdürmeli.
☐ b) Işığı açmalı ya da aydınlık bir yere geçmeli. ☐ c) Okumayı tamamen bırakmalı.

32. Öğretmen gezi için gereken malzemeleri sayıyor. Hiçbirini unutmamak için ne yaparsın?

☐ a) Arkadaşımla konuşurum. ☐ b) Dinlemeyi bırakırım.
☐ c) Dinlerken malzemeleri not alırım.

Cevap anahtarı

1. **b) 20 Kasım** 23 Nisan: Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı. 29 Ekim: Cumhuriyet Bayramı.
2. **a) Haklarımızı bilmeli, sorumluluklarımızı da yerine getirmeliyiz.**
3. **Doğru**
4. **c) Derslere hazırlıklı gelmek**
5. **sırayla**
6. **b) Oyun oynamak her çocuğun hakkıdır.**
7. **Eğitim almak: A, Oyun oynamak: A, Düşüncemi söylemek: A, Sınıfımı temiz tutmak: B, Kitaplarımı korumak: B, Okul kurallarına uymak: B**
8. **a) Başkalarının da konuşma hakkı olduğunu** Düşüncesini söylemek herkesin hakkıdır; bu hakka saygı duymalıyız.
9. **1-b, 2-c, 3-e, 4-a, 5-d**
10. **b) yemyeşil**
11. **yemyeşil**
12. **kıpkırmızı**
13. **Yanlış** Pekiştirmeli sözcükler bitişik yazılır: tertemiz.
14. **1-a, 2-b, 3-c, 4-d** Pekiştirmeli sözcükler anlamı güçlendirir ve bitişik yazılır.
15. **b) mavimsi** Mavimsi, maviye yakın demektir; anlamı güçlendirmez, zayıflatır.
16. **a) yepyeni, c) simsiyah**
17. **b) Sevinç ya da şaşkınlık** Ünlem işareti sevinç ve şaşkınlık gibi duyguları gösterir.
18. **c) Soru soruyor.**
19. **a) Küçük biri, bir kızın çantasını taşıdı.** Virgül, küçük sözcüğünü kızıdan ayırıyor; küçük olan, çantayı taşıyan kişidir.
20. **c) Sevinçli bir sesle**
21. **?**
22. **Doğru**
23. **Yarın gelecek misin?: A, Yaşasın, tatil başladı!: B, Ödevini bitirdin mi?: A, Vay, ne kadar büyümüşsün!: B**
24. **b) Kişilerin konuştuğunu**
25. **b) Dün Eda ile Bolu'ya gittik.**
26. **c) Sonunda soru işareti olmalı.**
27. **b) herkes**
28. **yanlış**
29. **Doğru**
30. **a) Aydınlık bir oda, b) Sessiz bir ortam, d) Dik oturmak**
31. **b) Işığı açmalı ya da aydınlık bir yere geçmeli.**
32. **c) Dinlerken malzemeleri not alırım.**